

Moje vasi četrti in
peta poštno vred ali
v Mariboru s pošiljanjem
na dom za celo leto 25 din.,
pol leta 12-50 din., četrt leta
10 din. Izreda Joposlavje
10 din. Naročila se pošlje
na upravljalstvo „Slovenskega
Gospodarja“ v Ma-
riboru, Koroska cesta 5.
Lisi se dopisuje do od-
povedi. Naročila se pla-
čuje v naprej.
Redna izredna št. 113.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru
Koroska cesta št. 5. Robe-
pisel se ne vračajo. Upravi-
ništvo sprejema naročila
inzerat in reklamacije.
Cene inzeratov po dogo-
voru. Za večkratne oglase
primeren popust. Neupolne
reklamacije so pošiljne
prosto.
Čakovalni račun političnega
urada Ljubljane št. 10.000
Telefon izredna št. 113.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

4. številka

MARIBOR, dne 25. januarja 1923.

57. letnik.

Priprave za volilno borbo.

Volilni boj še ni v pravem toku. Do 18. marca sta še nekako dva mesca, ki tvorita predolgo dobo za vročo bitko. Zato se deslej odigravajo samo spopadi predstraž. V ozadju pa marljivo in naporno delajo generalni štabi poedinih strank. Skrbno preudarjajo, kje bi bila za njihovo stranko najbolj ugodna tla za glavno borbo, s kakšnim orožjem bi trebalo udariti, da se doseže najboljši uspeh, in predvsem katere poveljnike je treba postaviti bodisi na čelo cele okrožne vojske, bodisi na čelo poedinih okrajnih oddelkov.

Tudi vodilni generali poedinih strank so stopili junaško v ospredje. Ne briga jih, da bi jih mogle kroglice iz sovražnega tabora smrtno zadeti. Dobro vedo, da gre za življenje in smrt lastni stranki, in zato tvegajo svoje politično življenje. In nekateri so tudi že bili težko ranjeni.

Med njimi je bil prvi in gotovo tudi ne zadnji samostojni general majhne postave in kričavega glasu, g. Drogenik iz St. Jurja ob juž. žel. Mož se je hotel pred svetom pokazati kot imejitelj velikih strategičnih (vojnometniških) sposobnosti. Za njega stoji glavni sovražnik ne v taboru centralistov in tistih, ki so slovenskemu ljudstvu odvzeli vse avtonomne pravice ter ga gospodarsko do kože izkoriščajo. Glavni sovražnik stoji v taboru Slovenske ljudske stranke, ali kakor jo samostojni liberalci imenujejo, v taboru klerikalcev. Zoper ta tabor je treba organizirati glavni napad in zato je generalček Drogenik izdal geslo: Vsi naprednjaki, vsi liberalci, bodisi v gosposki, bodisi v kmetški obleki, vsi skupaj v boj za liberalno pravdo! V boj proti klerikalizmu!

Drogenik si je domisljal, da bo v tem boju združenih demokratskih in samostojnih liberalcev on vrhovni general. Ker mu te časti ni hotel prepustiti preizkušeni bojevniki zoper slovenskega klerikalnega znanca dr. Kukovec, marveč je zahteval za sebe nosilstvo skupne naprednjaške liste, je Drogenik kislega obraza odstopil od svojih velikih strategičnih potez. Uvrstil se je zopet med bojevnike za staro pravdo in kliče na pomoč duha rajnega Matije Gubca, ki so ga pred 350 leti grofi in drugi plemenitiški kot upornika v Zagrebu usmrtili. Ker pa vsak strategični poraz povzroča težke izgube, je Drogenik najbrž izgubil tudi nosilstvo samostojne liste za Stajersko.

Pucelj kaže svoje strategične sposobnosti v čisto drugi smeri. Kakor poročila beogradski list „Politika“, je Pucelj vložil na vlado prošnjo, da se mu vštejejo v ministrsko pokojnino kot službena leta vsa leta od 1896 dalje do danes, torej 26 let. Pucelj je torej zelo previden strateg (vojskovodja). Obupal je nad zmago svoje stranke. Nima več nade, da bi še kedaj ministroval. Zato si skuša zasigurati mastno — in g. Pucelj kot mesar se razume na mast — ministrsko penzijo. Da pri svojih zahtevah ni skromen, se pri Pucelju razume samoposebi. Ministroval je ne celo dve leti, penzijo kot minister pa zahteva kar za celih 26 let. Kajne da, praktičen general, ki pred odločilno zadnjo bitko samo

misli na to, kako bi mogel po izgubljeni bitki dobiti kolikor največjo penzijo!

Urek s Posavja zdavnaj ni tako pohlepen. Sezidal si je hišo, kjer misli mirno živeti in si odpočiti od političnih naporov. Politiko pa misli obesiti na klin. Pametna ideja! Ako je stranka že obešena, zakaj ne bi njen voditelj svojo saržo obesil na klin? Njegov naslednik bi rad postal neki Kene iz Pišec. Pa so ga demokrati že tako dobili na vrvice, da so se ga samostojni začeli že sramovati, češ: takega pa vendar nočemo, ki ga demokratje kakor medveda na vrvice vodijo za seboj.

Demokratski poglavar dr. Kukovec neumorno potuje po bojišču celega spodnjestajerskega volilnega okrožja in postavlja kapetane za okrajne oddelke. Za Ptuj-Ormož je postavil Lovro Petovarja, velikega ljubljence kmetov v ormoškem okraju; za Celje ključavničarja Rebecka, ki je kljub svojemu slogaškemu srcu vedno držal z liberalci, četudi je kljuko koval za klerikalce; za Gornji Grad penzioniranega nadučitelja Kocbeka, kateremu je dal slovesno obljubo, da bo lahko tudi dalje hodil po savinjskih planinah, ker mu ne bo treba na Balkanu iskati primerne točke za hribo-lazstvo. Drugi kapetani bodo postavljeni te dni. Predno izide naš list, bodo menda že vsi imenovani. Tako bi torej bile postavljene vse šarže od vrhovnega generala do zadnjega kaplana. Samo eno napako ima demokratično politično vojno podvzetje: ni vojakov. Brez vojakov pa nikdo ne more zmagati. Zato bodo 18. marca vsi demokratski kapetani z generalom Kukovcem vred obležali na bojišču. Svetovati bi jim torej bilo, da si pripravijo sanitetno službo, ker rdeči križ za politične ranjence ne posluje.

Socijalni demokratje so že pred bitko razbiti na razne oddelke, ki stojijo v sovražnem razmerju drug proti drugemu. Bernotovec, Peričevci, Golouhovci: tako se imenujejo glavna krdeča po glavnih voditeljih, vmes pa tava masa, ki tuja z glavjo, ker ne ve kam. Nekdaj sta Kristana bila v stranki napol vsemogočni. Ko sta oba odstopila od vodstva, se je preveč naslednikov oglasilo z zahtevo pivenstvenega voditeljstva. Tako se je porušila sloga med kolovodji in medsebojno psovanje je postal običaj med proletarskimi poglavarji. Posledica bo velik poraz pri volitvah v marcu. Ta poraz pride tem sigurnejše, ker je socijalna demokracija živela od samega hujskanja in od praznih obljub. Hujskanje drži ljudi v okovih samo nekaj časa, dokler ne začnejo trezno misliti; ko pa mirno in prevdarno sodijo, takoj spoznajo, da je hujskač imel grde sebične namene in da za trpina nima sočutnega srca. Da obljuba dela dglj, je pregovor, o kojem se bodo socijalni demokratje pričeli pri bližnjih volitvah. Socijalno demokratske obljube iz meseca novembra leta 1920 so ljudem še preveč v spominu, kakor da bi jih mogli pozabiti od 18. marca 1923.

Naša Ljudska stranka in v njej včlanjena Kmetška zveza pa mirno in vztrajno vrši vse predpriprave za volilno borbo. V njej vlada najboljša sloga. Kandidati se postavljajo sporazumno z okrajnimi organizacijami. Naša moč je naš program in naša obramba je naše po-

šteno, nesebično in požrtvovalno delo za slovenske ljudstvo in vse njegove sloje. Slovensko krščansko ljudstvo je z nami. In kjer je ljudstvo, tam je zmaga.

Tako vas varajo!

Dr. Kukovec „Tabor“ pod ravnateljstvom njegovega priganjača Spindlerja in pa „Marburger Zeitung“, ki je tudi lastnica teh ljudi, sta prinašala pretekle dni poročila, kako se pripravljajo Madžari proti nam na vojsko. Čisto natančno sta opisala, koliko vojaštva že ima Madžarska mobiliziranega, koliko bo še mobilizirala in kje ima razpostavljene glavne sile proti nam in proti Čehom. Čisto natančno sta ta dva dr. Kukovecova lista tudi v svojih člankih navajala, kako Madžari, nekateri Hrvati in Italijani — posebej fašisti — sklepajo pogodbe in kujejo načrte. Ljudje so kupovali in brali „Tabor“, se jezili in se bali ter bili vznemirjeni. Kakor ogenj se je širila vest, da bomo zapleteni v par dneh v vojsko.

Ni dovolj, da imamo resnične nevarne prepire v Evropi zaradi vojne odškodnine po svetovni vojski in nevarnost radi grških intrigantov in lakomnežev, ki nas hočejo res zaplesti v nove težave in boje, zdaj še Madžari! Tako si je mislil marsikdo in na tihem je klel in se jezil nad Madžari, pa bi se v resnici moral nad dr. Kukovcem in njegovimi časopisi ter brezvestnimi njegovimi političnimi pomagači, ali bolje rečeno: mazači!

Pri „Taboru“ najmejo brezvestnega goljufa in hujskača!

Vsako se vpraša: odkod pa imajo ti ljudje take natančne poročila in podatke? In kaj smo dognali sedaj? Pri dr. Kukovcem „Taboru“ so najeli pravega madžarskega goljufa, ki si je izmišljeval in je lagal to, kar je „Tabor“ svojim bralecem kot čisto resnico prinašal. Da bi ljudje bolj verjeli, je zadrževal, da ima to naravnost iz tistih prvih krogov in virov. Ta nepoštenjak je bil Aladar „plemeniti“ Kottas. Prišel je 22. decembra 1922 v Maribor iz Zagreba, se nastanil v tukajšnjem hotelu „Pri zamorcu“ in potem skušal skozi 14 dni goljufati razne trgovce in obrtnike s tem, da se je ponujal, da preskrbi 4—5 K cenejšo moko, kakor je bila dnevna cena. Tako je storil tudi pri peku Robausu. Temu je izvalil res 20.000 K, katere je potem zapravil na svojo resnično ali namišljeno „ženo“, ki je prišla za njim ob Novem letu. To je storil tem lažje, ker mu je celo železniška policija in sicer nadkomisar Brenčič, potrdila še posebej, da je zanesljiv človek. Kako je smela in zamogla to storiti, se bo gotovo še pojasnilo. Pek Robaus pa le ni imel pravega zaupanja in pritožil se je lastniku velike kavarne pri novem velikem mostu, kavarnarju Klešiču, in ta mu je rekel: „Za Boga, in Kottas je v Zagrebu znan falot in če pride v Zagreb, ga 20 policajev zgrabi in tira v zapor!“ Prestrašeni Robaus gre naravnost v hotel in k sreči dobi svojega „liferanta.“ Seveda mu ta ni mogel dati denarja, temveč ga je tolažil in mu zagotavljal, da bo

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisatelj A. Conan Doyle.

(Dalje.)

„Torej, gospe in gospodje, prispeli smo do slavne skale Abusir. Raz njenega vrha bodete kmalu uživati bogastvo krasnega razgleda. Preden pa nastopite pot strmine navzgor proti vrhu, vas opozarjam, da bode videli potoma v stene vsekana imena slavnih, velikih mož, ki so tod hodili, in da so nekatera teh imen še iz časov pred Kristusom.“

„Ali je tudi Mojzes zapisal tu gori svoje ime?“ je vprašala gospodična Adams.

„Ampak — tetica —! Čudim se, da morete kaj takega reči!“ je vzklila Sadie.

„No, dragica, kaj je čudnega na tem? Mojzes je bil v Egiptu in pred Kristusom je živel in velik mož je tudi bil. Tudi ni izključeno, da je prišel kedaj todi.“

„Zelo verjetno je, da je tudi Mojzesovo ime tukaj zapisano, je dejal Mansur čisto resnobno. „Pa čas je izbrisal sledove njegovega imena. — Toda druga slavna imena bode našli, znana iz zgodovine Egipta. In sedaj, ako dovolite, se bomo poslovili od naših osličkov in bomo pes nastopili strmo pot po griču navzgor in videli bode reko in pragove in neizmerno puščavo raz njegovega vrha.“

V par minutah so prilezli na polkrožno planoto vrh skale.

Navpična stena, kakih 150 čevljev globoka, črnkasta in razpokana, je padala na vzhodni strani v reko. V silnih valovih in vrtincih je hrumel in šumel

mogočni Nil čez ogromne pečine, ki so mu zapirale pot, bele pene so prhale in odletavale visoko v zrak in grmenje vode je zamolklo donelo na uho popotnikom, ki so v nemi grozi boječe strmeli v vrtoglavo globočino. Nilova dolina, milje in milje daleč segajoča na sever in na jug od pragov in izgublajoča se na obzorju v migljajočem vročem ozračju, je ležala pred njimi in sredi nje se je vila reka, dobre četrtil milje široka, naglo je drla voda, tu pa tam so motele črne skale iz nje in pene so pokrivalo njeno površje.

Onstran reke, dalje na vzhodu, se je razprostirala strahotna divjina črnih razmetanih skal, kamenja in posušenega rjavkastega blata. Tod je razlival Nil svoje vode spomladi, kadar je narastel po deževju v abesinskih gorah. Kamor je segalo oko, nikjer ni bilo videti živega bitja.

„Tamle zunaj, je razlagal dragoman in zamahnil z jezdnjo palico proti vzhodu, „tam je pot, ki vodi iz Wadi Halfe v Sarras. Utrjeni angleški tabor Sarras je doli na jugu pod tistim gričem. Ob Nilu je peljala svojčas železnica, ki pa so jo derviži ukradli. Iz tračnic so si skovali sulice in tudi brzojavno žico so dobro porabili. Železnico so namreč Angleži opustili in ker nihče drug ni pobral, kar je bilo porabnega, so pa derviži ta stariili.“

In sedaj, ako se blagovolite obrniti, vam bom razložil, kaj se na tej strani vse vidi.“

Na zapadu se je izletnikom odpiral pogled, kakršen ostane neizbrisno v spominu vsakomur, ki ga le samo enkrat vidi. Zdelo se jim je, da grejo na izumrli in izgoreli svet mesečeve pokrajine v vsemirju. Naprej in naprej se je širila pred njihovimi očmi pečena puščava in izginjala v daljavi v mehki, sinje-vijoličasti meglici. V ospredju blizu griča je bil pesek svetle, zlatoru-

menkaste barve in se je lesketal v solncu. Pod gričem, raztreseni v redki vrsti, so stali črnči-vojaki, njihovo spremstvo, sloneč na svojih dolgih puškah. Onstran te zlatorumeno se bleščeče planote se je dvigala črta nizkih črnkastih gričev, kupov razpokanega, od solnca ogorelega in od vetrov in viharjev razjedenega skalovja in med njimi so se vile ozke dolinice, posute z rumenim peskom. Za to prvo je ležala druga črta višja, še bolj čudno oblikovanih gričev in za njo tretja in četrta in zadnji valovi mrtve, neizmerne puščave so izginjali v vijoličasti meglici sinjega, daljnega obzorja. Niso bili visoki, ti griči, kakih sto čevljev morebiti vsak, pa njihovi razklani grebeni in njihove strme, razrite stene so jim dajale izrazit, divje-slikovit značaj.

„Glejte, to je libijska puščava!“ je dejal dragoman Mansur in ponosno zamahnil z roko. „Največja puščava na svetu! — Ako bi potovali odtod proti zapadu naprej in naprej in bi ne krenili ne na levo ne na desno, bi prišli po dolgem potovanju do prvih hiš šele — v Ameriki! In te besede vam vzbujajo domotožje, kajne, gospodična Adams?“

Pa gospodična Adams ga ni čula. Vsa njena pozornost je bila obrnjena drugam.

Sadie jo je zgrabila za ramo z eno roko in je kazala z drugo živahno preko puščave.

„Poglejte, pogledajte, tetal Ali to ni slikovito in lepo —?“ je vzklila in živo zanimajne ji je pobarvalo lice z lahno rdečico. „Poglejte, gospod Stephens! Ali nam ni še samo tega manjkalo — pa je slika popolna! Poglejte tiste jezdece na kamelah, ki so pravkar prišli izza gričev tamle!“

Oči vseh so se obrnile v puščavo.

Dolga vrsta jezdecev je vrela iz ozke soteske med